

Tilsynserklæring for skoleåret 2023/2024 for Steiner Skolen i Vejle:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 631024	Skolens navn: Steiner Skolen i Vejle
----------------------	---

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Jens Vibe Michelsen

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
22-08-2023	1.-9. klasse	Alle	Humanistiske fag	Jens Vibe Michelsen
27-10-2023	5. klasse	Matematik	Naturfag	Jens Vibe Michelsen
27-10-2023	7. klasse	Matematik	Naturfag	Jens Vibe Michelsen
27-10-2023	7. klasse	Historie og samfund	Humanistiske fag	Jens Vibe Michelsen
27-10-2023	2. klasse	Billedkunst	Praktiske/musiske fag	Jens Vibe Michelsen
12-12-2023	6. klasse	Natur & Teknik (fysik)	Naturfag	Jens Vibe Michelsen
12-12-2023	8. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Jens Vibe Michelsen
12-12-2023	9. klasse	Historie og samfund	Naturfag	Jens Vibe Michelsen
29-02-2024	5. klasse	Matematik	Naturfag	Jens Vibe Michelsen
29-02-2024	2. klasse	Historie	Humanistiske fag	Jens Vibe Michelsen
29-02-2024	3. klasse	matematik	Naturfag	Jens Vibe Michelsen
02-04-2024	Alle	Fremlægning til generalforsamli	Humanistiske fag	Jens Vibe Michelsen

		ng		
--	--	----	--	--

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Forud for skoleåret fik jeg som vanligt udleveret skolens årshjul. Figuren illustrerer skolens bevidste prioritering af gentagelsen - både som et princip i den pædagogiske tilgang, hvor eleverne i op til flere omgange i deres skoleforløb genbesøger emner på stigende abstraktionsniveau; gentagelsen ses også i skikkelse af Traditionen indarbejdet i årets gang, når skolen markerer mærkedage, højtider o.l.

Andre eksempler på tilbagevendende begivenheder er, at 6.-9. klasserne hvert år har en Ud af huset-uge, mens 1.-5. klasse hjemme har projektuger.

6. klasse var på Bornholm, 7. klasse på sejltur på Fulton, 8. klasse i landbrugspraktik i Tyskland, læringstema: Naturgrundlaget, økonomisk geografi. Endelig var 9. klasse på rygsæktur i Norge.

Skolens afgangsklasse (9 elever) kom ud af afgangseksamen med et højt snit på 9,5.

Nuværende afgangsklasse rummer en elevgruppe med en mere gennemsnitlig faglig spredning.

Skolen er i gang med at indarbejde en nedfældet og gennemarbejdet mediestrategi i den pædagogiske hverdag. Med dette grundlag skal eleverne lære – ikke digital 'tankegang', men at forstå digitaliseringen ved selv at nå frem til den via den analoge tænkning. Dette er vejen til indsigt og digital dannelse i sidste ende. Børnene skal altså have indsigt i principperne bag programmering. Digital dannelse handler for denne skole om indsigt i, hvad internettet er, hvad internettet kan med 'dig', og hvad 'du' kan med internettet. Eksempel på en lektion er indeholdt i afsnittet om stå-mål-kravet i faget matematik.

Skolen har de seneste år, jf de seneste tilsynserklæringer, implementeret en klar organisation, med tydelige kompetence- og rollefordelinger. Denne ramme understøtter skolens pædagogiske profil. Værdigrundlag, formål, læreplaner og lærernes konkrete årsplaner i fagene spiller endnu tydeligere sammen.

Dette skoleår er startet med 2 pædagogiske uger inden skolestart, hvor to lærerteam med hver 3 lærere skal være tovholdere om at holde fast i den nævnte positive forandring og udvikling, som blev igangsat 2021:

Et Pædagogisk Hold: 3 lærere udpeget efter kriteriet: erfarne faglærere, skal fungere som tovholdere i implementering.

Et Kulturelt hold: 3 lærere der skal stå vagt om skolekulturen: 'Måden vi vil være skole på'.

Generelt for skolen gælder et dynamisk princip om, at alle vedtagne praksisser, procedurer mm skal tages op til revurdering efter 2 år.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

I de humanistiske fag stræber skolen og lærerne efter at skærpe elevernes alsidige evner og anlæg, bl.a. ved at lade aktiviteterne udfordre elevernes alsidige sansning. Skolen har gode professionskompetencer og læremidler til opgaven. Jeg har i de relevante afsnit i det følgende konkretiseret mine observationer.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Og så på det naturfaglige fagområde stræber skolen og lærerne efter at skærpe elevernes alsidige evner og anlæg,

blandt andet ved at fastholde samspillet med kropslige og kreative aktiviteter. Skolen har de nødvendige professionskompetencer og læremidler til opgaven.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

På det praktisk-musiske fagområde nyder skolen godt af et alsidigt udvalg af læremidler og dertil kompetente professionskompetencer til opgaven. .

Eksempel:

En time i Maling 2. klasse, fagtime. 10 elever (af 12)

Eleverne råder over en maleplade, kraftigt papir/karton A3 og maling og vand. Fra forrige time er et træ tegnet og derefter påført maling på den lange led af arket. Eleverne arbejder med grundfarver: Blå (himmel), gul (lys/sol) og rød (jord).

De opfordres til at fokusere på penslen, mærke børstens blødhed mod håndfladen.

Der arbejdes med vand og farve og dyppe- og strygebevægelser. Læreren demonstrerer på sit eget eksemplar, der står på tavlens kridthylde.

Timens pointe: børnene stryger de farvede felter over med vand/våd pensel og rød på rød, gul på gul osv. Farverne får et sart akvarelagtigt skær. Hvor sollyset rammer jorden, opstår en ny farve.

Lærerne sikrer, at eleverne sanser/registrerer det, der sker.

Fra min samtale med lærerne:

Flere af eleverne i denne klasse har svært ved at fokusere. Men når de maler, lykkes de med at holde opmærksomheden fanget i længere tid. De bliver nysgerrige efter at se de forvandlinger, de sker i billedet, mens de maler. De stille børn har sværere ved at lade 'ting ske'. Deres malerier har i højere grad end de øvrige farverne adskilt.

I fagbeskrivelsen på begyndertrinet hedder det:

"Tegningen dyrkes dels på den måde, at barnet får mulighed for at udtrykke sine oplevelser i forbindelse med undervisningen. Der tegnes f.eks. billeder med motiver fra eventyrene i 1. klasse. Der bruges bivoksfarver, og eleverne lærer at gå fra konturtegningen til en mere malende tegning, hvor motiverne fremstår som farveflader i stedet for indramninger.(...) Gennem farveøvelser føres barnet til en oplevelse af farvernes forskellige kvaliteter."

I et senere afsnit nedenfor om faget historie ses eks. på elevernes anvendelse af deres erfaringer med akvarelmaling.

Til faget håndværk og design (sløjd) har skolen klargjort et moderniseret faglokale, men i skrivende stund mangler stadig en ibrugtagningstilladelse.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Dansk, 7. klasse fagtime i tekster og litteratur, 18 elever.

Lektionen indeholder følgende delelementer:

Diktat: Eleverne skriver et udvalgt ord i en sætning, som læreren har læst op

Roman: Det forsømte forår er timens hovedtema. Klassesamtale om Hans Scherfigs fortælling, som klassen har arbejdet med nogen tid. Oplæsning af afsnittet, hvor de nu voksne klassekammerater prøver at arrangere 25 års studenterjubilæet. I dette afsnit forsøger to fra den gamle klasse at overtale evighedsstudenten, Michael Mogensen (der sidder på Kannibalen) til at komme med til festen.

Læ oplæser et afsnit. Derefter en klassesamtale i plenum.

Kontekst: Timen indgik i et forløb, hvor 7. klasse arbejdede med bredere øvelser i at skabe tekster, frie som bundne.

Samtale efter timen: Min vurdering vedr. valget af romanen, Det forsømte forår var, at for dagens unge repræsenterer en satire som den foreliggende fra Scherfigs hånd et mere 'fremmed' univers, end den gjorde for de unge, der modtog bogen ved dens udgivelse og frem til og med 1960'erne. Romanen taler direkte ind i datidens generationsopgør, der ikke taler ind i 2020'erne på samme måde. Det kunne mærkes på elevernes tilgang til romanen - identifikationen lå ikke lige for. Det gør naturligvis ikke romanen irrelevant i dansk i 7. klasse i 2020'erne. Men den historiske kontekst er central for eleverne for romanens pointe: Generationskløften dengang.

Timen reflekterede skolens undervisningsplan for 7. klasse. Her peges blandt på læsning og læsestrategier. Det forventes, at eleverne læser på daglig basis, svarende til et omfang på 6 romaner i løbet af et år. På skolen læses fælles tekster og romaner, udvalgt af læreren. Heri indgår tekstanalyser og efterhånden også "komposition, tema og budskab."

Dertil kommer undervisningsplanens fokus på formelle færdigheder i dansk, blandt andet stavning, sætningsopbygning og tegnsætning mm. Læreren supplerer med træning i stavning med fx (ord)diktater.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

7. klasse, matematik, 19 elever

Binære tal. Klassen bliver introduceret for det binære talsystem, som computere og regnemaskiner er baseret på. Nemlig tal, der alle kan beskrives som potenser af 2. Vi kan så bestemme alle tal i serier af 0 og 1. Eleverne får illustreret, at talsystemet også bruges til at danne billeder og musik.

Eks:

64	32	16	8	4	2	1	= Binær
0	0	1	0	1	0	0	= 20
0	0	1	1	1	1	1	= 31
0	1	0	0	1	0	0	= 36

-

Eleverne løste opgaver, hvor de skulle udfylde 4 serier med rækker af 0 og 1 for at nå en bestemt sum. Farvelægge rækkerne og derefter se, om de på arket som helhed kunne se en figur. Det kunne de: En (groft pixelleret) smiley.

Konklusion: Alle tal er mulige at konstruere vha 0 og 1.

Samtale med læreren: Eleverne skal lære principperne bag programmering.

Eleverne skrev definitionen af det binære talsystem ind i periodehæftet og fik til opgave at tilegne sig det, så de kunne formulere definitionen mundtligt.

Matematik/regning, 3. klasse

På dette trin arbejder klassen videre for at sikre læringen inden for de fire regningsarter. Positionssystemet og tallinjen introduceres. Klassen arbejdede sammen i grupper med leglignende aktiviteter, vendespil med opgaven på den ene side af brikken, facit på den anden (kan spilles begge 'veje'), gættelege og enkel, soduko-lignende opgaver til ringmappen. Høj elevaktivitet.

Matematik 6. klasse

Klassen fulgte et nylig startet forløb i geometri. Først opfølgning fra forrige time: Geometriske figurer, beregning af omkreds og areal. Eleverne arbejdede især med trekanten, som de skulle danne som en 'hjælpefigur', når beregningerne gjaldt fx parallelogram eller rhombe.

Ext step var polygoner. I den forbindelse fik eleverne kendskab til fagets græske ophav. Læreren introducerede begrebet 2-dimensionelle figurer (flade, på papir, set fra oven), regulær polygon (ligesidet) mm.

Timen sluttede med arbejde i periodehæfterne. En cirkel, to diameter vinkelret på hinanden. Derefter skulle eleverne med passerens ben i angivne skæringspunkter skabe en kompleks figur - der skulle farvelægges. ...

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

8. klasse

Indledes med en sproglig leg i grupper, hvor hver elev forsynes med en gul poster i panden med et ord på engelsk for, 'hvad eller hvem man er'. Man stiller spørgsmål, og de andre skal forsøge at beskrive begrebet på engelsk, uden at bruge ordet, naturligvis. Herudfra skal eleven slutte, hvilket ord det drejer sig om.

Anden del: Elever læser et afsnit af en julehistorie. Fra den oplæste tekst udvælges svære ord og sætninger, som læreren afslutningsvis gennemgår fra tavlen i klasseplenum. Eleverne oversætter ordene/sætningerne og efterfølgende forklarer de betydningen på engelsk med eget ordforråd.

Skolens læseplan for faget på dette trin fremhæver at de grundlæggende regler for grammatikken repeteres og udfoldes, som vist i denne lektion. Herudover forudsættes det desuden, at andre emnekredse, også fra andre engelsksprogede lande kan inddrages i øvelser til at udvikle elevernes sproglige udtryk.

Elev-lærer kontakten fungerede, og klassen virkede åben og arbejdsvillig.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Ja

10.3 Uddybning

9. klasse Demokrati og medier.

Klassen afsluttede et emneforløb om Medier og demokrati med et fokus på konspirationsteorier. Som oplæg vist en video, hvor en gruppe 'klimaskeptikere' blev interviewet. Der blev fremsagt en række forskellige teorier om, hvilke 'kræfter', der stod bag 'påstanden' om den klimakrise, som ingen af de medvirkende ville købe ind på.

Klassesamtale om, hvad "vi tror på"? Hvad stiller man op, hvis ingen VIL tro på fakta? Er det sådan, at vi kun kan tro på det, vi VIL tro på? Læreren fremlagde andre eksempler: Præsident Trumps indsættelse 2017, var folkemængden historiens største? Mordet på Præsident Kennedy, Månelandingen juli 1969.

Vigtigt tema undervisningstema, hvor eleverne får mulighed for at forholde sig til konsekvenserne for demokratiet, hvis sandhed/fakta bliver svære at skelne fra fup og bedrag. Det kræver nok yderligere behandling og fordybelse.

2. klasse

Jf. skolens læreplan møder eleverne på dette trin (1.-3. kl) historie i form af fabler, legender. Disse kan handle om historiske og/eller mytiske skikkelser - som i dette tilfælde: Frans af Assisi. Gennem fortællingerne danner børnene egne forestillinger om historiske personer og begivenheder, som de senere møder i faget historie på et højere abstraktionsniveau.

2. klasse har hørt fortællinger om Frans af Assisi og fremstiller nu akvarelmalerier af selvvalgte scener og selvgjorte fakta-tekster på A3 ark. Forløbet fortsætter flere dage. Om børnenes færdigheder i akvarelmaling henvises til beskrivelsen i ovenstående 'stå-mål-med'vurdering vedrørende den praktisk-musiske faggruppe.

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Ud fra mine observationer, samtaler med lærere og ledelse, og dette sammenholdt med skolens nedfældede værdigrundlag, mål og læreplaner, vurderer jeg at skolens samlede undervisningstilbud står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

Lærerne styrer undervisningsaktiviteterne og sørger inden for denne ramme at inddrage eleverne i vidt omfang. Den klare rollefordeling mellem lærer og elev er ikke et give-modtage forhold, men en gensidig og respektfuld aktørrelation, der skal sikre, at undervisning og læring er frugtbar samspil.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Skolen fremstår som et sted, hvor elever via metalæring (den læring, der erhverves ved at være part i skolens atmosfære) i sig selv er elevernes læring om de omgangsformer, der anses at fremme demokratisk dannelse. Supplerende hertil indeholder skolens plandokumenter regler for gode samværsformer.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

Se ovenfor. Desuden har jeg nu på fjerde år observeret adskillige undervisningsemner, der sætter demokrati, menneskerettigheder, naturens rettigheder o.a. på dagsordenen.

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Dette i forlængelse af min besvarelse af spørgsmålet ovenfor om demokratisk dannelse.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

Elevrådet omfatter elever fra 4. årgang og opefter. I det forgangne skoleår har elevrådsarbejdet haltet, men en ny start fra kommende skoleår, der styrker lærernes støtte om elevrådet, er på dagsordenen.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Skolen har nedfældet retningslinjer i personalehåndbogen, der understreger de ansattes skærpede og individuelle underretningspligt. Skolens leder véd, at der er sendt underretninger til de sociale myndigheder, som han ikke har været orienteret om på forhånd.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

Se min besvarelse ovenfor om beskrevne procedurer.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Skolens undervisningspraksis lægger til grund, at lærere og elever er ligeværdige hovedaktører, med læreren som den styrende. De har forskellige roller som henholdsvis undervisere og lærende; dette med et fælles emne som genstand. Bestræbelsen på kvalitet i dette samspil, og resultaterne i hverdagen, er præmissen for min vurdering af, at skolen lever op til, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.